

□ Пяць варыянтаў праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны да 2000 года было распрацавана напачатку. Зараз яны зведзены ў адну.

1-я — 3-я стар.

□ Рэпартаж з месца здарэння: сітуацыя ў Шышчыцах.

1-я — 3-я стар.

□ Беларусы ў свеце. Чаму многія нашы суайчыннікі ў Эстоніі хочучы атрымаць беларускае грамадзянства.

2-я стар.

ЗВЯЗДА

Дзелавы візіт Прэзідэнта ў Маскву

7 верасня адбыўся кароткатэрміновы дзелавы візіт Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнкі ў Маскву. Кіраўнік дзяржавы сустраўся са Старшынёй ўрада Расійскай Федэрацыі Віктарыяй Чарномырдызінай, намеснікам Старшыні ўрада Аляксандрам Мінухіным, сакратаром Савета бяспекі Аляксандрам Лебедзем, міністрам замежных спраў Іўганам Прымаковым, міністрам абароны Ігарам Радзівонавым.

Абмеркаваны комплекс пытанняў, звязаных з развіццём і паглыбленнем беларуска-расійскіх адносін, актывізацыяй інтэграцыйных працэсаў у галіне абаронага, эканамічнага і навукова-тэхнічнага супрацоўніцтва.

Сустрачы прайшлі ў дзелавой, канструктыўнай абстаноўцы. Па пытаннях, якія абмяркоўваліся, дасягнута поўнае ўзаемаразуменне.

Прас-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь — БЕЛТА.

У Кабінете Міністраў

Міхаіл Чыгір і Уладзімір Ганчарык правялі рабочую сустрэчу

Ход выканання рэзалюцыі рэспубліканскай наrade прафсаюзаўнага актыву прамысловых прадпрыемстваў, якая прайшла 18 ліпеня 1996 года, быў абмеркаваны на праведзенай 9 верасня ў Кабінете Міністраў рабочай сустрэчы прэм'ер-міністра рэспублікі Міхаіла Чыгіра са старшынёй Федэрацыі прафсаюзаў беларускіх Уладзімірам Ганчарыкам і кіраўніком шэрага міністэрстваў і іншых цэнтральных органаў кіравання.

Як паведамілі карэспандэнты БЕЛТА ў прэс-службе Кабінета Міністраў, у ходзе праведзенай рабочай сустрэчы было адзначана, што прапановы, выкладзеныя ў рэзалюцыі, знаходзяцца пад пільнай увагай адпаведных дзяржаўных органаў, прымаючых апэратыўныя дзеянні па іх рэалізацыі.

Асабліва ўвага на сустрэчы была ўдзялена пытанню пагашэння за-

пашчэнаўства па заробатнай плаце, таму ўжо ў бліжэйшы час будуць ажыццяўлены дадатковыя меры па забеспячэнню своєчасовай выплаты зарплат. На сустрэчы таксама было прынята рашэнне пры неабходнасці вернуцца да гэтага пытання з улікам інфармацыі аб запавеннасці па зарплате па стану на 10 верасня.

БЕЛТА.

Сталіца не радуе

Як паведамілі нашаму карэспандэнту ў службе занятасці насельніцтва, на 1 верасня на Беларусі афіцыйны статус беспрацоўнага мелі 183.366 чалавек, што складае прыкладна 3,3 працэнта ад усяго працаздольнага насельніцтва краіны. Такім чынам, за апошні месяц лета армія беспрацоўных рэспублікі павялічылася яшчэ амаль на 2 тысячы чалавек.

Па-ранейшым найбольш напружаная сітуацыя адзначаецца на рынках працы Гродзенскай, Мінскай і Гомельскай абласцей, дзе паказчыкі беспрацоўя склалі 4,07, 3,99 і 3,97 працэнта адпаведна.

Разам з тым кідаецца ў вочы, што на пачатку жніўня гэтыя лічбы былі туды ж і не намога, але меншы.

Затое мяняецца да горшага сітуацыя ў самым спрыяльным з пункту гледжання беспрацоўя рэгі-

ёне краіны — Мінску, дзе колькасць «лішніх людзей» у працэнтных адносінах павялічылася з 1,79 да 1,91. Факт, асабліва напружаныя традыцыйнай асенняй хваля скарачэнняў, нярадзаны.

І яшчэ адна інфармацыя для роздуму: на пачатак месяца на рынку працы Беларусі заставалася ўсяго 18,1 тысячы вакансій, альбо па адным працоўнаму месцу на дзесьціраць беспрацоўных.

Сяргей ГРЫБ.

Вытворчыя драмы

Як ужо паведаміла «Звязда», сваю працу на тыдзень (пачынаючы з п'ядэцкіх) спынілі два буйныя беларускія прадпрыемствы — Мінскі аўтамабільны завод і Мінскі завод колавых цагалоў (МЗК).

Прычына спынення абабудаваных заводаў адна — у сувязі з адсутнасцю паставіў рухавікоў Прадпарту і матэрыялаў на заводзе (штурк завад № 413 ад 5 верасня 1996 года па МЗК — М. Л.).

На МЗК засталіся працаваць толькі некалькі аддзелаў: канструктарскі, эксперыментальны, рамонтна-сваё, а таксама корпуснае і выпрабавальніц. Дзі і тое ў поўным складзе, бо, як пазначылі ў адміністрацыі прадпрыемства, праводзіцца палітыка эканоміі асэсураў. Што датычыцца выплаты грошай за вымушанай прастой, то, адпаведна, з КЗПГ, рабочыя атрымалі

за гэтыя дні 2/3 тэарэтычнага стаўкі.

На МАЗе, акрамя праблемы з прастоем, не пагашана дэбятная запавеннасць па ліпенскаму заробку, якая выклікала, як мы памятаем, выступленні рабочых. Да таго ж і час не стаў на месцы — мінуў жнівень, верасень амаль у палове.

Цікава становішча і на «Гомсельмаше» — там патрабавалі ад кіраўніцтва выплаты ліпенскай грошай пад пагрозай правядзення перадаж-нальнай забастоўкі. Адміністрацыя своечасова ацаніла сур'ёзнае напружанне рабочых і заробак усіх ж пачалі выплачваць.

Мікалай ЛІТВИНЦАВ.

Разбоі

Рэкет па-сіняўску: 200 долараў на ўсіх, ці 5 тысяч «зайцоў» з кожнага пасажыра аўтобуса

Учора раніцай «Радзімфакт» перадаў што пасажыры аўтобуса на маршруце Івацэвічы—Случ падвергліся разбойнаму нападзе. Усе падзеі адбываліся ўначы, недалёка ад Ляхавіч.

Карэспандэнты «Звязды» ўдалося даведацца пра некаторыя падрабязнасці гэтага здарэння ў Ляхавіцкім РАУС. Крымінальны сюжэт аказаўся надзвычай простым. Экскурыйны «Ікар» па маршруце Івацэвічы—Случ падарожнічаў з 47 пасажырамі. Апоўначы паміж вёскай Сіняўка, што ў Клецкім раёне, і вёскай Тальмавічы, якая адносіцца да Ляхавіцкага раёна, аўтобус зрабіў вымушаны прыпынак: падзіцелі вырашылі «падцягнуць» гайкі ў кола машыны, а-за чаго выйшлі з неабходным інструментам на абочыну трасы. На дазва, у гэты момант час на прыгранічнай палосе аказаліся тры дзецюжкі, якія, відаць, неслі «дзякуўства» пры святле зорак і месяца з мэтай браць даніну з падзіцеляў-рэзак.

«Падзіцелі» адбылі ў шафараў «Ікаруса» машыноў і зайшлі ў салон машыны з унутрыштатным: 200 долараў ЗША на ўсіх — і аўтобус будзе апушчаны. Пасажыры «не ўважлі» мясцовы рэкет указанай сумай. Тады зладзеі зменшылі

«суму»: па пяць тысяч беларускіх рублёў з кожнага, на што «злажонікі» загаліліся... Дарчы, дзяцей сярод іх не было.

У 1.30 ночы падзіцелі перадалі аб здарэнні на бліжэйшы міліцыйскі пост. На з'яўленне «рэжысёра» выехала апэратыўная група на чале з намеснікам Ляхавіцкага РАУС падпалкоўнікам Іванам Шпаком.

Кампанія яму склаў старшыня міліцыі Юрый Малевіч і сержант Анатоль Монах.

Датэктывам спатрабілася ўсяго паўгадзіны, каб выйсці на след дарожных разбойнікаў. Двое з іх былі затрыманы ў вёсцы Сіняўка і перададзены ў Клецкі РАУС, на тэрыторыі якога і адбылося разбуйніцтва. Паводле пазнейшых даных, адзін з затрыманых — работнік Сіняўскай мабільнай фабрыкі, другі — былы студэнт адной са сталічных ВНУ. Троіх на ўчарашні дзень яшчэ былі ў ўцеках. А значыць, кропку ў гэтай крымінальнай гісторыі ставіць яшчэ рана...

Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

КУРСЫ АБМЕНУ НАЯЎНЫХ ВАЛЮТ

у камерцыйных банках на 10 верасня 1996 г.

Назва банка	Долар ЗША	Намячаныя маркі	Расійскі рубль	Тэлефоны					
Купля	Продаж	Купля	Продаж	Купля	Продаж				
ФК «Вераіны» (на расійскія рублі)	17400	18000	5400	5510	11700	12300	3.24	3.36	53-15-04
Ган. упр. НБ па Мінску і Мінскай вобл. з улікам дыліг. прэмій	17700			11800			3.20		26-64-41
Ф-л 0104 АКБ «Мінскі транзітны банк» з улікам дыліг. прэмій	17500	18000		11700	12100	3.10	3.25		372-825
Ф-л № 3 «Гарант» АСБ «Тэхнабанк»	17710	17850		11918	12200	3.21	3.40		334-917
АКБ «Аб'яднаны капітал»	17700	18100		11700	12200	3.10	3.30		394-092
СКБ «Тэхнабанк» з улікам дыліг. прэмій	17650	18100		11300	11700	3.20	3.35		342-012
Нацыянальны банк РБ (курс для безвалютных разлікаў)		14550		9821.79			2.71		
Цэнтрабанк Расіі	6359		3593.27		100 бел. р.		29.18		

Інфармацыя прадэставлена агенствам Граўічова.

● выдаецца са жніўня 1917 г.

● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

● цана 1000 рублёў

11 верасня 1996 г. серада, № 224 (23027)

«Гарачыя» тэлефоны «Звязды» 268-72-72, 268-27-51

Пра медыцыну замоўце слова...

Нядаўна з намі звязалася медыцынскі работнік са Случкага раёна і паскардзіўся на тое, што, маўляў, іх заробку не хапае нават на пражыццё. І плачыці сталі раз у месяц.

Раней хоць і авана існаваў, некалькі разоў было мірыцца. А зараз дадзена 700—800 тысяч у месяц і прыходзіцца разлічвацца да наступнай зарплаты.

Як стала вядома карэспандэнту «Звязды», па стану на 1 верасня бягучага года запавеннасці па выплате ліпенскага заробку работнікам медыцынскай галіны няма. Наконт грошай можна сказаць наступнае: сярэдні памер заробатнай плаці медыкаў складае 1107 тысяч рублёў. Гэта, вядома, вельмі прыкладная лічба, бо ў саставу пераважна ўваходзяць людзі з сямейнымі рознымі заробкамі. Але ж і сярэдні даныя гавораць самі за сябе — грошай хапае толькі на пачатковы этап выплаты працягнутага мінімуму. Медыцына няк можа плаціцца рудымітні «аплачана», адпаведнага ёй як па якасці абслугоўвання, так і па памеру заробку ўрача і медсясёр.

Мікалай ЛІТВИНЦАВ.

Замест дылігентавых прэмій і збору — павышальны кэфіцыент

З мэтай упарадкавання правядзення апэрацый на валютным рынку Нацыянальным банкам устаноўлена, што пры вызначэнні курса куплі і продажу замежнай валюты замест дылігентавых прэмій і збору ўпавнаважаныя банкі і суб'екты гаспадарання, што маюць ліцэнзію на правядзенне дылігентавых апэрацый, павінны карыстацца павышальным кэфіцыентам да базавога аб'ёмнага курсу. Памёр павышальны кэфіцыент устаноўлены на ўзроўні да 1,2.

Базавы аб'ёмны курс замежных валют вызначаецца на перыяд да 31 снежня 1996 года, у залежнасці ад попыту і прапанавання, але не вышэй як 15.500 беларускіх рублёў за адзін долар ЗША. Пры ўстаноўленні базавых аб'ёмных курсуў іных валют трэба арыентавацца на стадаўнасць свабодна канвертуемых валют і расійскіх рублёў да долара ЗША, разлічаных па афіцыйных курсах Нацыянальнага банка.

Прэс-служба Нацыянальнага банка Беларусі.

Поспехі будучы захаванцы

Аляксандр Лукашэнка падпісаў распараджэнне, яким зацвердзіў рашэнне савета спецыяльнага фонду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па сацыяльнай падтрымцы здольнасці навучэнцаў і студэнтаў.

Гэта рашэнне датычыць Палажэння аб захаванні пераможцаў прамысловых міжнародных і рэспубліканскіх алімпіад, канферэнцый, конкурсаў і турніраў вучнёў агульнаадукацыйных навучальных устаноў. Палажэння аб конкурсе аспірантаў на лепшую навуковую работу. Палажэння аб аказанні матэрыяльнай дапамогі студэнтам і навучэнцам, якія дабіліся высокіх паказчыкаў у вучобе, Палажэння аб падорку заахвочаным выпускнікам вучнёў, які ўспелі асабіста ўклад у фарміраванне новай, больш эфектыўнай сістэмы адукацыі, распрацоўку сучасных метадаў развіцця адукацыйнага таленавітай моладзі ў галінах навуцы, тэхнікі і перадавых тэхналогій.

Гэтым жа распараджэннем Міністэрства фінансаў даўчыцца спецыяльнаму фонду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па сацыяльнай падтрымцы здольнасці навучэнцаў і студэнтаў а зарэзерваваць фонды Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь 210 мільянаў рублёў.

БЕЛТА

ремонт

...копировальной. техники

Любые расходные материалы по низким ценам

Заправка картриджа Минск, Минина 21А. Т. 262-519, 262-412.

ТОРИС

НОВЫЕ КУЗОВА

К АВТОМОБИЛЯМ «ГАЗЕЛЬ» И ГРУЗОВЫМ «ГАЗ» (дешевле)

МОГИЛЕВ (0222) 321-800, 321-997. МИНСК (0172) 224-534, 589-262, 989-134.

СТРАТЕГИЧНАЯ МЭТА — ПАВЫШЭННЕ ЖЫЦЦЁВАГА ЎЗРОЎНЮ НАРОДА

Экспарт, жыллё, харчаванне — тры галоўныя прыярытэты, што стануць асновай сацыяльна-эканамічнага развіцця Беларусі ў бліжэйшыя гады. Стратэгічная мэта ўсіх пераўтварэнняў, якія трэба будзе ажыццявіць дзяржава на парозе XXI стагоддзя, — павышэнне жывіцтва ўзроўню беларускага народа. Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка, выступаючы 10 верасня з дакладам на Рэспубліканскай нарадзе кіраўнікоў абласных, гарадскіх і раённых выканаўчых камітэтаў «Аб асноўных напрамках сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь да 2000 года».

Як паведаміў, адкрываючы пасяджэнне, прэм'ер-міністр Міхаіл Чыгір, у гэтым прадстаўнічым форуме прынялі таксама ўдзел адказныя работнікі Адміністрацыі Прэзідэнта, кіруючы саставу Кабінета Міністраў, кіраўнікі міністэрстваў і ведамстваў — увогуле звыш 1000 чалавек.

Прадстаўляючы асноўныя палажэнні праекта Праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь да 2000 года, Аляксандр Лукашэнка паведаміў, што яе распрацоўка па даручэнню Прэзідэнта яўляецца спецыяльнай, вучоным, урадам на працягу паўгода. У падрыхтоўцы дакумента прымаў удзел лепшы розны краіны, якія прадстаўляюць розныя тыпы эканамічнага жыцця. Калі на пачатковым этапе былі распрацаваны толькі розныя варыянты, то потым яны былі аб'яднаны ў тры, на падставе якіх і былі сфарміраваны гэты прэкт асноўных напрамкаў сацыяльна-эканамічнага развіцця.

У абмеркаванні праекта асноўных палажэнняў праграмы актыўны ўдзел прынялі члены Кабінета Міністраў, кіраўнікі ведамстваў і прадпрыемстваў.

Як адзначыў віцэ-прэм'ер Сяргей Лінг, складаецца эканамічнай сітуацыі ў многім тлумачыцца тым, што да гэтага часу не была ліквідавана галоўная прычына крызісу — неэфектыўныя формы гаспадарання. У прапанаваным варыянце яны ліквідуваны. Разам з тым, адзначыў намеснік кіраўніа ўрада, вельмі важна, каб намечаная стратэгія знайшла рэальнае адлюстраванне ў практычнай дзейнасці. Пераадоленне крызісу ў вытворчай сферы будзе садзейнічаць развіццю прыярытэтных напрамкаў эканамічнай палітыкі на рыначнай аснове, што ў сваю чаргу становаць асновай на гандлёва-эканамічных супрацоўніцтвах з краінамі СНД, умяшчае інтэграцыйны працэс у рамках Супольніцтва Беларусі і Расіі, а таксама «саюза чатырох».

Падтрымваючы ў цэлым праект праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны, старшынёй праўлення Нацыянальнага банка Беларусі Тамара Вініківа заўважыла, што з аспірацыяй стаўіцца да закладдэння ў дакументае экспансіўна-інтэлектуальнай палітыкі, арыентаванай на забеспячэнне рэальных патрэбнасцей эканоміі ў плажджых сродках. І хоць, на яе думку, прапанаваная праграма ўстаноўлівае дакладныя правілы гульні для ўсіх суб'ектаў эканамічнай адносінаў, і, безумоўна, адпавядае падняццю з крызіснай ямы народную гаспадарку рэспублікі, у ёй недастаткова ўлічана збліжэнне грашовых сістэм Беларусі і Расіі.

Падтрымваючы ў цэлым праект праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны, старшынёй праўлення Нацыянальнага банка Беларусі Тамара Вініківа заўважыла, што з аспірацыяй стаўіцца да закладдэння ў дакументае экспансіўна-інтэлектуальнай палітыкі, арыентаванай на забеспячэнне рэальных патрэбнасцей эканоміі ў плажджых сродках. І хоць, на яе думку, прапанаваная праграма ўстаноўлівае дакладныя правілы гульні для ўсіх суб'ектаў эканамічнай адносінаў, і, безумоўна, адпавядае падняццю з крызіснай ямы народную гаспадарку рэспублікі, у ёй недастаткова ўлічана збліжэнне грашовых сістэм Беларусі і Расіі.

Ларыса ЛАЗАР, Валянціна МЕНШЫКАВА, БЕЛТА.

ГРАНІЦА ЧАКАЕ ПЕРАМЕН

«Адна з важнейшых задач дзяржаўнага будаўніцтва — мець такую пагранічную службу, якая магла б у любы час і ў любых умовах прафесіянальна, эфектыўна забяспечыць бяспеку краіны і яе граніцы».

Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка, выступаючы 9 верасня на нарадзе кіруючага саставу пагранічных войскаў Беларусі і падставіў існавага начальніка Галоўнага ўпраўлення пагранічных войскаў генерал-маёра Аляксандра Паўлюскага. У нарадзе прынялі ўдзел дзяржаўны сакратар Савета бяспекі Віктар Шэйман, намеснік дырэктара Федэральнай пагранічнай службы Расіі генерал-лейтэнант Аляксандр Мамілаў, а таксама кіруючы састав апэратыўнай групы Пагранічных войскаў Расійскай Федэрацыі і Галоўнага ўпраўлення Пагранічных войскаў Рэспублікі Беларусь.

Працэс кадравых змяненняў, адзначыў Аляксандр Лукашэнка, заснаваны на з'ява. У многім яна абумоўлена ачыстымі ходам жыцця. Робячы новыя назначэнні, я заўсёды ставіў адну мэту — умяшчаць кіраўніцтва цэнтральных органаў кіравання і назначэнні на адпаведны высокай дзяржаўнай пасады кампетэнтных, сумленных і прыстойных людзей, здольных арганізаваць дакладную, зладжаную работу падначаленых ім калектываў. Назначэнне новага кіраўніка Галоўнага ўпраўлення пагранічнай службы Расіі генерала арміі Андрэя Нікалава будзе дасягнута дамоўленасцю, згодна з якой з наступнага года праца беларускіх пагранічных будзе адпавядаць на ўзроўні іх расійскіх калег за кошт сродкаў, выдзяляемых Расійскай Федэрацыяй. Акцыя таго, па даручэнню Аляксандра Лукашэнкі як Старшыні Вышэйшага савета Супольніцтва сёння група спецыялістаў рыхтуе пажаданне аб Пагранічных войсках Супольнасці. У ім будучы адлюстраваны асноўныя напрамкі дзейнасці і функцыянальнае пагранічнай службы і Расіі. Прэзідэнт таксама звярнуўся да дзяржаўнага сакратара Савета бяспекі Віктара Шэймана з даручэннем раздзяліць магчымыя павелічаныя бюджэты пагранічных войскаў на будаўніцтва жыцця.

Андрэй АЛЕКСАНДРОВІЧ, БЕЛТА.

АДЗІНАЙ КРЫНІЦАЙ ДАБРАБЫТУ ПАВІННА БЫЦЬ СТВАРАЛЬНАЯ ПРАЦА

Даклад Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А. Р. Лукашэнкі на Рэспубліканскай нарадзе 10 верасня 1996 г. «Асноўныя напрамкі сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь да 2000 года»

Паводле таварыш! Сёння на суд спецыялістаў і ўсяго народа выносіцца праект Праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця рэспублікі да 2000 года.

У яе распрацоўцы ўдзельнічалі лепшыя розны краіны, якія прадстаўляюць розныя тыпы эканамічнай думкі.

Я некалькі разоў вяртаўся прэкт на дзяржаўную, пакалькі прапанаваныя варыянты не поўнасо адпавядалі двум галоўным патрабаванням: па-першае, праграма павінна быць рэальна-эканамічнай, выканальнай; па-другое, яе рэалізацыя павінна забяспечыць паліпашэнне жыцця людзей не ў далёкай перспектыве, а ў бліжэйшы час.

Можна напісаць якую хочаш праграму. Але грош іх існа, калі яна з'яўляецца на паперы або прымае да пабудовы грамадства, якое прыгатае простага чалавека.

Я ніколі не збіраўся і не збіраюся праводзіць рэформы дзеля рэформы, уводзіць рынак дзеля рынку або праводзіць прыватызаванне дзеля прыватызавання.

Не збіраюся я і падманваць людзей расказамі аб тым, што спечатку трэба стварыць клас батыч, а потым іх нахорыць усіх зогатых.

УСПЕД ЗА ПАДЗЕЙ

НАДЗВЫЧАЙНАЕ ЗДАРЭННЕ, АХУТАНАЕ ТАЙНАЙ. ПАКУЛЬ ШТО...

Нашы спецыяльныя карэспандэнты Аляксей Карпюкевіч і Ігар Шчучэнка перадаюць з месца здарэння

Учора газеты, а пазначура — радыё і тэлебачанне больш-менш падрабязна расказалі пра трагічны падзеі, што адбыліся паблізу Шышчыц (недалёка 30 км ад Случы). Перш чым расказаць пра неспадзяваны ўражанні ад наведвання месца здарэння, заўважым: літаральна ўсе паведамленні грашчых недакладнасці, некаторымі іншымі хібаі. Таму падкрэслім, што нашым суправадзіцелям па выіскавай і прыгледзі да яе тэрыторыі

з'яўляўся часова выканаўчы абавязкі намесніка міністра абароны Рэспублікі Беларусь палкоўнік Дырман Іван Васільевіч.

А цяпер вярнемся да падзеі, што адбыліся тут у лясным масіве, прыблізна за пяць кіламетраў ад вёскі Адамава. Як вядома, ноч з пятніцы на суботу, з 6 на 7 верасня, выдалася надзвычай дажджлівай. Ліпень, сапраўды трапіны лівень, працягваўся і ў суботу з раніцы.

(Заканчэнне на 3-й стар.)

З жылога сектара артбазы эвакуіравана 48 сем'яў.

Выбухі снарадаў прабіваюць сцены і дахі пабудов на тэрыторыі баз.

Фота Віктара ДРАЧОВА.

АДЗНАЙ КРЫНЦАЙ ДАБРАБЫ ГВАІА БЫЎ СВАРАЛЬНА ГРАЦА

(Захачэнне. Пачаток на 1-й стар.)
Яе эканамічны недапачунальна нізкая і працяглае зніжэння.
За сем месяцаў бігучага года рэнтабельнасць прадукцыі знізілася на 10,2 дэ 9 працэнтаў.
Колькасць стратных прадпрыемстваў дасягнула амаль 24,0, іх доля ў агульнай колькасці прадпрыемстваў за сем месяцаў бігучага года ўзрастае на 17,9 дэ 25,6 працэнта.

Нізкая эканамічная вытворчасць з'яўляецца адной з важнейшых прычын крыўцы непапулярнасці. Абдываеца згортанне інвестыцыйнай дзейнасці. Пра зніжэнні валавога ўнутранага прадукту за 1991—1996 гг. на 37 працэнтаў аб'ём капітальных укладанняў скараціўся больш чым у два разы.

Паважэння таварышч
У прапанаваных вайшав асноўных палажэнняў. Праграмы вырабленыя тры гадоўныя прыватныя ў развіццё эканамікі: эканіст — жылы — харчаванне. Менавіта гэтыя эканісты павінны ставіць «мажымым», якія пачаць пачаць за сабой усе іншыя галіны.

Структурна-інвестыцыйная палітыка будзе фарміраваць высокатэхналагічныя вытворчасці, якія будуць забяспечваць рост экспартнага пэтэнцыялу, развіццё жыллёвага будаўніцтва, сельскай гаспадаркі і перапрацоўчай прамісловасці.

Прапанаванае цэлае сістэма мераў эканамічнай хатарыцы ў развіццё прадпрыемстваў — эканіст-экспертары. Нам сістэма вельмі важна забяспечыць выпуск і рэалізацыю канкурэнтаздольных на знешніх рынках прадукцыі. Гэта дазваляе магчымым многім прадпрыемствам вырашчыць свае фінансавыя праблемы і разам з тым умяшчае бюджэт краіны, забяспечыць трэбаўбы беларускага народа.

Паставлена задача станаўлення якасна новай эканамічнай структуры сельскай гаспадаркі, заснаванай на рэцывінальных спалучэннях буйных, сярэдніх і дробных вытворцаў, рэнтабельнасці і форм уласнасці і ўлад гаспадарання.

Пачытаем перапрацаваную важнасць з'яўляецца тэхнічнае абнаўленне і рэканструкцыя аграрна-прамысловага комплексу. Мы павінны ў распусцілішы выработыць свае высокапрадукцыйныя, надзейныя, зручныя для людзей машыны і механізмы, якія так неабходны сельскай гаспадарцы нашай рэспублікі.

Гэтым днём і даручыў ураду выдзельніць «Гомельшчыну» сродкі на канчатковую дапамогу ўзбудоўнага комплексу «Палеска-агродар». Даследуючы ўсё ў бачыні ў справе і павінны сказаць, што машыны на прадукцыйнасці і якасці ўборкі збожжавых не ўступае вядомаму «Яну-1500», а каштаваць будзе больш тана.

Па заданню Прэзідэнта Мінскі трактарны завод рытуецца да выпуску новага ўніверсальнага трактара, які павінен істотна палепшыць тэхнічнае аснашчэнне нашых гаспадарак.

Прадугледжваецца актывізацыя развіццё жыллёвага будаўніцтва.

У многіх развіццё краіны менавіта з развіццё жыллёвага будаўніцтва пачынаецца пад'ём эканомікі. Мы спадзяемся, што развіццё жыллёвага будаўніцтва дасць штуршок да развіцця галін, якія і змяняе гэты.

Тампы прыросту аб'ёму жыллёвага будаўніцтва ў рэспубліцы складуць не менш чым 15 працэнтаў у год.

Я падняў ужо ўказані аб развіццё будаўніцтва жылля для маладых сем'яў, ваявенасцю, індывідуальнага жыллёвага будаўніцтва і г. д. Яны стварылі прыватную базу для паскарэння будаўніцтва жылля для насельніцтва.

Расшыравана лётная крэдытацыя грамадзян, якія маюць патрэбу ў паліпашчэнні жыллёвых умоў. У той жа час захаваецца сістэма забеспячэння сацыяльным жыллём асобных катэгорій насельніцтва, у тым ліку інаваліды, удзельнікі Вялікай Айчыннай вайны, зольныяныя ў запас ваявенаслужаць і мінагатадзеныя сем'яў.

Мінагатадзеныя грамадзяне, якія стаюць у часе на паліпашчэнні жыллёвых умоў, змогуць атрымаць дзяржаўныя субсідыі і лётныя крэдыты для будаўніцтва ўласных дамоў і кватэр.

Грамадзяне, якія маюць больш вышэйшыя даходы, змогуць рэалізаваць свае права на жылль за кошт уласных сродкаў і звычайных банкіўскіх крэдытаў.

Для дасягнення прадугледжанага Праграмай павышэння ўзросту жыцця неабходна вырашэнне многіх праблем. Аднай з важнейшых з'яўляецца павелічэнне аб'ёму вытворчасці і рэалізацыі атрыманых прадукцыі.

Аб выхадзе на працягнутым пачынаць тэмпы росту рэальных даходаў у 1997 годзе, трэба павялічыць аб'ём вытворчасці валавога ўнутранага прадукту на 5-6 працэнтаў, а ў наступныя гады павялічыць іх не менш як на 5-7 працэнтаў штогод.

Узнікшыя прапарцы ў размеркаванні нацыянальнага даходу на накапленне і спажыванне не адпавядаюць патрабаванням сённяшняга дня. Неабходна збалансаваныя прыватныя і дзяржаўныя ўласнасці.

Шматгадова вопыт іншых краін, у тым ліку краін з пераходнай эканамікай, сведчыць, што зямжэнь інвестыцыі ў агульным іх аб'ём складаюцца не больш як 10 працэнтаў. А гэта азначае, што нам трэба развіваць перш за ўсё на ўласныя сілы. Але для гэта, каб мы змаглі заняць дастойнае месца як на ўнутры, так і на знешніх рынках, нам трэба спаткацца аддаць прыярытэт накапленню.

Патрэбнасці нашай краіны ў інвестыцыйных складаюць 5-6 мільярд рублёў у год. У бігучым жа годзе мы зможам несправдзяваць у народную гаспадарку толькі каля 1,4 млрд. долараў.

Дзе ўзяць астатнія неабходныя сродкі? Пери за ўсё ў нас развіты вытворчы пэтэнцыял, які ў прамісловасці сёння выкарыстоўваецца максімум на 50 працэнтаў, а ў сельскай гаспадарцы з улікам зямлі — і таго менш. Тое ж самае можна сказаць і аб будаўніцтве і іншых галінах эканомікі.

З тым пачыналым мы проста абавязаны ўтрымаць традыцыйныя рынкі экспарту. Але і гэтага патрабавання выкарыстання нашых эканамічных задач, у тым ліку на ўзроўні Прэзідэнта і ўрада.

Глобальна перакананы, што нам разам з Расіяй і іншымі краінамі Садружчства трэба прыняць шэраг неадкладных мераў па абароне ўнутранага рынку. Неабходнасць гэтай меры дыскусія атрыманы ў спадчыну ад мінулага неканкурэнтаздольнасцю нашай прадукцыі па цені і якасці.

Размова ідзе не аб ізаляцыі ад знешняга свету, а аб меры, якія выкарыстоўваюцца для гэтага пачынаючы з краіны. Мы ж дэ ад эканамікі рэспублікі будзе выкарыстаць ролю тако штурка, які не дае драматэ карасю.

Перад нам стаіць задача стварэння нармальнай інвестыцыйнай клімат для замежных і айчынных інвестарстваў. Важным крокам на гэтым шляху павінна стаць рэалізацыя адобранай нядына Кабінетам Мі-

ністраў Нацыянальнай праграмы прыцягнення інвестыцый у эканаміку Рэспублікі Беларусь, а таксама ўказа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь аб стварэнні свабодных эканамічных зон.

Сюрод іншых мераў можна назваць рэалізацыю пінгу, прымяненне сродкаў на выдзяленне, з'яўляецца менавіта прыватнага прадпрыемства. Мэра ўдзявацца, што для вырашэння такіх важных задач, як рост аб'ёму вытворчасці і рэалізацыі прадукцыі, павелічэнне інвестыцыйнай актывнасці, неабходна стварыць шэраг агульнадзяржаўных умоў. Да іх перш за ўсё адносіцца ўважанае дзяржаўнае крыдэна-грашовая і падаткова-бюджэтная палітыка.

Актывіфікацыя палітыка дзяржавы па-ранейшаму будзе падпарадкаваная асноўным задачам і дзейнасці абодвух насяельніцтва. Прадугледжваецца паступовае зніжэнне ўзростнага інфляцыі з двух працэнтаў у месяц у 1997 годзе да 0,5 працэнта ў першыя ў наступныя тры гады.

У заложнасці ад тэмпаў інфляцыі будзе ўстаўляцца і курс беларускага рубля да долара. Ён павінен складаць 80—100 працэнтаў ад росту інфляцыі (штомоўна). Аднак ад гэтай нормы можна прысціць да некроўнага інфляцыі. Аб сёння адным з галоўных стымулятараў інфляцыі з'яўляецца зніжэнне курса беларускага рубля. Для падтрымання экспарту трэба выкарыстаць іншыя меры, а не толькі гаварыць аб дэвальвацыі сваёй валюты.

Для падтрымання курса неабходна стварыць адпаведныя рэзервы Нацыянальнага банка. Такія магчымыя ёсць.

Вызначаныя параметры крыдэна-грашовай палітыкі, не магу не сшыцца на такім жа блоку як палітыка валютнага курса. Ва ўсім сваёй яка з'яўляецца важнейшай складанай часткай дзяржаўнай эканамічнай і сацыяльнай палітыкі.

Дзяржава не можа быць пачынам на зразічэннях стаўных працасаў на фінансавым рынку краіны. Яна проста абавязана ўмяшчаваць у гэтыя працэсы, умяла кіраваць ім.

У ідэалагічна бюджэтная палітыка складаецца з тры галоўныя мэты. Першая — узмацненне сацыяльнай арыентацыі расходаў з улікам змяненняў прыкладу фінансаваных падатковых і сацыяльных сродкаў. Другая — пераход да актывнай інвестыцыйнай і прамысловай палітыкі, ажыццэнне рэальнага сектара эканомікі і павелічэння за кошт гэтага падатковай базы. Трэцяя — максімальная мабілізацыя ўсіх крыніц даходаў бюджэту.

Шмат спрачач унікае нахонт дэфіцыту бюджэту, у тым ліку і з экспертамі міжнародных фінансавых арганізацый. Я думаю, што справа не толькі ў памерках дэфіцыту бюджэту. У многіх развеш краінах ён яна выхадзіць, чым каша, і гэта іх ніколі не жалюць. Галоўнае — куды накіроўваецца бюджэтная сродкі і за кошт чаго фарміруецца дэфіцыт.

Паважэння таварышч
Пастыпковае дасягненне паставленых мэтай магчыма толькі пры зацвяцэнні і творчым удзеле ў эканамічным жыцці грамадства кожнага грамадзянства калектыву, усюго народа. Не павышэнне развіцця левасці і адказнасці кожнага паасобку і ўсё нас разам павінна працаваць і рэформіраванне адноснае ўласнасці.

Наша арыентацыя на раздзяржаўленне і прыватызцыю заставіцца нязменнай. Ёсць Указ Прэзідэнта, ёсць адпаведная праграма, якія вызначаюць практычныя крокі па стварэнні ў рэспубліцы мікраўкладнай эканомікі. Яны павінны выконвацца.

Аднак абавязкова ўмоўна застанецца і тое, што змяна ўласнасці павінна воеці да павышэння эфектыўнасці работы прадпрыемства, вызвалення бюджэту ад грузу стратных вытворчасцяў.

Станаўлення прыватнай уласнасці — гэта складаная праблема для беларускага менталітэту, сфарміраванага шматгадоваым панаваннем грамадскай, дзяржаўнай уласнасці.

Спраба масавай прыватызцыі пры атрыманні ў спадчыну нізкай эфектыўнасці вытворчасці, адсутнасці інвестыцыйнага капіталу і вопыту сучаснага кіравання ёсць па сваёй сутнасці псеўдапрыватызцыя.

На жаль, гэтага не хочучы разумець ні Суветныя ваявенасці, ні ўлада, ні Суветныя банкі і краёвыя рэзідэнцыі, што з'яўляюцца каменем спатыкнення на ўзаемаадносінах Рэспублікі Беларусь з гэтымі пачынаючымі міжнароднымі фінансавымі арганізацыямі. Там не менш я спадзяюся на іх разуменне і падтрымку, бо ўладаваць грошы ў беларускую эканоміку аб'ектыўна ўдаецца.

У праграме нямногасць дыферэнцыраванні і кропкавае падыход да раздзяржаўлення і прыватызцыі. Падыход, які не можа аказаць зваротнага ўздзеяння на эканамічную сферу паслужыць выключэннем паслужыць чыгуначнага транспарту і сувязі, а таксама адукацыі і аховы здароўя, дзе рэзультатна з'яўляецца рэзультатна спалучэнне дзяржаўнай і прыватнай форм уласнасці. Намяняецца прыватызцыя і малых, з колькасцю да 100 чалавек, прамысловых прадпрыемстваў і будаўнічых арганізацый. Гэта будзе ажыццяўляцца выключна праз адкрыты публічны аўкцыён або конкурсы.

Па ініцыятыве як саміх прадпрыемстваў, так і дзяржавы пачынаюць ажыццяўляць сярэднія і буйныя прамысловыя прадпрыемствы, на якіх будуюць створаны наглядальныя саветы. У састві наглядальны саветы ўводзіць высокакваліфікацыя спецыялісты, вучоныя, банкіры, прадстаўнікі цэнтральных органаў кіравання.

Акцыянернае сярэдні і буйныя прадпрыемства будзе суправаджацца перадачай на адкрытай конкурснай аснове правоў кіравання і адміністрацыі або трасывам кіравання, уключаючы і адміністрацыю, а таксама ўдзел у агульнай вытворчасці і рэалізацыі прадукцыі.

Структурна перабудова эканомікі патрабуе актывнага пераараміравання рабочай сілы, змянення сістэмы падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі кадраў з улікам патрэбнасцей рынку працы, працягваецца на выслышаных работнікаў.

У бліжэйшым часе прыдзіцца вырашыць праблему скрытага беспрацоўя, якое з'яўляецца сапраўды ярмом, тормазам нашата далаейшага развіцця. Неабходна рэалізаваць сістэму мераў, якія забяспечыць стварэнне новых эфектыўных рабочых месцаў, развіццё прадпрыемстваў. Мы не можам дэвалюць сабе дапусціць масавое беспрацоўе, уключаючы людзей на вуліцу. Людзі павінны быць уключаны ў заўтрашні дні, у тым, што яны будуюць працаваць. Права на працу — гэта важнейшая права любога шчыльнага грамадства. І нам трэба яго забяспечыць.

На жаль, я не магу гаварыць, што таксама заканадаўча ставацца.

Калі аднавіць работу Вірхоўскага Савета XII і XIII склікання па колькасці прынятых ім законаў і пастановаў, то карціна складаецца быццам бы даволі прыгледна. Аднак усё больш прэзідэнт да якасці заканадаўства.

Гэта не толькі мае думка, але і пазіцыя вучоных і спецыялістаў-практыкаў: эканамістаў, юрыстаў, работнікаў органаў кіравання, суда, пракуроры, ды і большасць грамадзян нашай дзяржавы.

Парушэнне прынцыпу сістэмнасці пры развіцці заканадаўства; прыняццё закону без эканамічнага абгрунтавання, часта нелічэння на абгрунтаваныя праявы ўрада і Прэзідэнта; супярэчнасці паміж прававымі актамі, якія прымаюць у розны час, — усё гэта істотна тормазіць сацыяльнае і эканамічнае развіццё грамадства. Спробы ж стварыць прыватную базу рэфармаў за кошт ўказу Прэзідэнта супрацьстаяць жорстка супраціўленню і аб'яўляюцца пераходам на выхад з краіны.

На жаль, я не магу гаварыць, што таксама заканадаўча ставацца.

Калі аднавіць работу Вірхоўскага Савета XII і XIII склікання па колькасці прынятых ім законаў і пастановаў, то карціна складаецца быццам бы даволі прыгледна. Аднак усё больш прэзідэнт да якасці заканадаўства.

Гэта не толькі мае думка, але і пазіцыя вучоных і спецыялістаў-практыкаў: эканамістаў, юрыстаў, работнікаў органаў кіравання, суда, пракуроры, ды і большасць грамадзян нашай дзяржавы.

Парушэнне прынцыпу сістэмнасці пры развіцці заканадаўства; прыняццё закону без эканамічнага абгрунтавання, часта нелічэння на абгрунтаваныя праявы ўрада і Прэзідэнта; супярэчнасці паміж прававымі актамі, якія прымаюць у розны час, — усё гэта істотна тормазіць сацыяльнае і эканамічнае развіццё грамадства. Спробы ж стварыць прыватную базу рэфармаў за кошт ўказу Прэзідэнта супрацьстаяць жорстка супраціўленню і аб'яўляюцца пераходам на выхад з краіны.

На жаль, я не магу гаварыць, што таксама заканадаўча ставацца.

Калі аднавіць работу Вірхоўскага Савета XII і XIII склікання па колькасці прынятых ім законаў і пастановаў, то карціна складаецца быццам бы даволі прыгледна. Аднак усё больш прэзідэнт да якасці заканадаўства.

Гэта не толькі мае думка, але і пазіцыя вучоных і спецыялістаў-практыкаў: эканамістаў, юрыстаў, работнікаў органаў кіравання, суда, пракуроры, ды і большасць грамадзян нашай дзяржавы.

Парушэнне прынцыпу сістэмнасці пры развіцці заканадаўства; прыняццё закону без эканамічнага абгрунтавання, часта нелічэння на абгрунтаваныя праявы ўрада і Прэзідэнта; супярэчнасці паміж прававымі актамі, якія прымаюць у розны час, — усё гэта істотна тормазіць сацыяльнае і эканамічнае развіццё грамадства. Спробы ж стварыць прыватную базу рэфармаў за кошт ўказу Прэзідэнта супрацьстаяць жорстка супраціўленню і аб'яўляюцца пераходам на выхад з краіны.

На жаль, я не магу гаварыць, што таксама заканадаўча ставацца.

Калі аднавіць работу Вірхоўскага Савета XII і XIII склікання па колькасці прынятых ім законаў і пастановаў, то карціна складаецца быццам бы даволі прыгледна. Аднак усё больш прэзідэнт да якасці заканадаўства.

Гэта не толькі мае думка, але і пазіцыя вучоных і спецыялістаў-практыкаў: эканамістаў, юрыстаў, работнікаў органаў кіравання, суда, пракуроры, ды і большасць грамадзян нашай дзяржавы.

Парушэнне прынцыпу сістэмнасці пры развіцці заканадаўства; прыняццё закону без эканамічнага абгрунтавання, часта нелічэння на абгрунтаваныя праявы ўрада і Прэзідэнта; супярэчнасці паміж прававымі актамі, якія прымаюць у розны час, — усё гэта істотна тормазіць сацыяльнае і эканамічнае развіццё грамадства. Спробы ж стварыць прыватную базу рэфармаў за кошт ўказу Прэзідэнта супрацьстаяць жорстка супраціўленню і аб'яўляюцца пераходам на выхад з краіны.

На жаль, я не магу гаварыць, што таксама заканадаўча ставацца.

Калі аднавіць работу Вірхоўскага Савета XII і XIII склікання па колькасці прынятых ім законаў і пастановаў, то карціна складаецца быццам бы даволі прыгледна. Аднак усё больш прэзідэнт да якасці заканадаўства.

Гэта не толькі мае думка, але і пазіцыя вучоных і спецыялістаў-практыкаў: эканамістаў, юрыстаў, работнікаў органаў кіравання, суда, пракуроры, ды і большасць грамадзян нашай дзяржавы.

Парушэнне прынцыпу сістэмнасці пры развіцці заканадаўства; прыняццё закону без эканамічнага абгрунтавання, часта нелічэння на абгрунтаваныя праявы ўрада і Прэзідэнта; супярэчнасці паміж прававымі актамі, якія прымаюць у розны час, — усё гэта істотна тормазіць сацыяльнае і эканамічнае развіццё грамадства. Спробы ж стварыць прыватную базу рэфармаў за кошт ўказу Прэзідэнта супрацьстаяць жорстка супраціўленню і аб'яўляюцца пераходам на выхад з краіны.

На жаль, я не магу гаварыць, што таксама заканадаўча ставацца.

Калі аднавіць работу Вірхоўскага Савета XII і XIII склікання па колькасці прынятых ім законаў і пастановаў, то карціна складаецца быццам бы даволі прыгледна. Аднак усё больш прэзідэнт да якасці заканадаўства.

Гэта не толькі мае думка, але і пазіцыя вучоных і спецыялістаў-практыкаў: эканамістаў, юрыстаў, работнікаў органаў кіравання, суда, пракуроры, ды і большасць грамадзян нашай дзяржавы.

Парушэнне прынцыпу сістэмнасці пры развіцці заканадаўства; прыняццё закону без эканамічнага абгрунтавання, часта нелічэння на абгрунтаваныя праявы ўрада і Прэзідэнта; супярэчнасці паміж прававымі актамі, якія прымаюць у розны час, — усё гэта істотна тормазіць сацыяльнае і эканамічнае развіццё грамадства. Спробы ж стварыць прыватную базу рэфармаў за кошт ўказу Прэзідэнта супрацьстаяць жорстка супраціўленню і аб'яўляюцца пераходам на выхад з краіны.

Думаю, нам пара мець рэспубліканскую праграму стварэння рабочых месцаў. Канкрэтныя заданні па гэтай праграме трэба даваць да прадпрыемстваў.

Трэба распаўсюдзіць нацыянальную і міжнародную праграмы грамадскай работ, і пачаць ствараць сістэму іх фінансавання. Хопіць беспаспартна будзіцца па вуліцах аб перабівае выгадкаў з работнікамі. Нойка зойдуцца справы на карысць свайго горада, рэспублікі. І грошы атрымаліся не ў выглядзе дапамогі ад дзяржавы, а заробленыя.

Важнае месца ў Праграме адведзена развіццю сацыяльнай сферы.

Разумеючы, што будучыня нашай краіны цалкам залежыць ад маладога пакалення, яго здароўя, адукацыі, прадугледжваецца, і даў даручэнні міністрам і ведамствам па шэрагу ключавых пытаньняў маладзёвай палітыкі. Створаны спецыяльныя фонды Прэзідэнта па падтрымцы таленавітай моладзі і сацыяльнай падтрымцы здольных навучэнцаў і студэнтаў. Прынцып указы аб павелічэнні прыёму студэнтаў у дзяржаўныя ВНУ, аб павелічэнні памераў стыпендыя навучэнцам, студэнтам і аспірантам; аб павелічэнні памераў дзяржаўных дапамог сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей; аб забаванні бясплатнага адпачывання дзяцей і дзяцей іх бацькоў.

Другая — пераход да актывнай інвестыцыйнай і прамысловай палітыкі, ажыццэнне рэальнага сектара эканомікі і павелічэння за кошт гэтага падатковай базы. Трэцяя — максімальная мабілізацыя ўсіх крыніц даходаў бюджэту.

Шмат спрачач унікае нахонт дэфіцыту бюджэту, у тым ліку і з экспертамі міжнародных фінансавых арганізацый. Я думаю, што справа не толькі ў памерках дэфіцыту бюджэту. У многіх развеш краінах ён яна выхадзіць, чым каша, і гэта іх ніколі не жалюць. Галоўнае — куды накіроўваецца бюджэтная сродкі і за кошт чаго фарміруецца дэфіцыт.

Паважэння таварышч
Пастыпковае дасягненне паставленых мэтай магчыма толькі пры зацвяцэнні і творчым удзеле ў эканамічным жыцці грамадства кожнага грамадзянства калектыву, усюго народа. Не павышэнне развіцця левасці і адказнасці кожнага паасобку і ўсё нас разам павінна працаваць і рэформіраванне адноснае ўласнасці.

Наша арыентацыя на раздзяржаўленне і прыватызцыю заставіцца нязменнай. Ёсць Указ Прэзідэнта, ёсць адпаведная праграма, якія вызначаюць практычныя крокі па стварэнні ў рэспубліцы мікраўкладнай эканомікі. Яны павінны выконвацца.

Аднак абавязкова ўмоўна застанецца і тое, што змяна ўласнасці павінна воеці да павышэння эфектыўнасці работы прадпрыемства, вызвалення бюджэту ад грузу стратных вытворчасцяў.

Станаўлення прыватнай уласнасці — гэта складаная праблема для беларускага менталітэту, сфарміраванага шматгадоваым панаваннем грамадскай, дзяржаўнай уласнасці.

Спраба масавай прыватызцыі пры атрыманні ў спадчыну нізкай эфектыўнасці вытворчасці, адсутнасці інвестыцыйнага капіталу і вопыту сучаснага кіравання ёсць па сваёй сутнасці псеўдапрыватызцыя.

На жаль, гэтага не хочучы разумець ні Суветныя ваявенасці, ні ўлада, ні Суветныя банкі і краёвыя рэзідэнцыі, што з'яўляюцца каменем спатыкнення на ўзаемаадносінах Рэспублікі Беларусь з гэтымі пачынаючымі міжнароднымі фінансавымі арганізацыямі. Там не менш я спадзяюся на іх разуменне і падтрымку, бо ўладаваць грошы ў беларускую эканоміку аб'ектыўна ўдаецца.

У праграме нямногасць дыферэнцыраванні і кропкавае падыход да раздзяржаўлення і прыватызцыі. Падыход, які не можа аказаць зваротнага ўздзеяння на эканамічную сферу паслужыць выключэннем паслужыць чыгуначнага транспарту і сувязі, а таксама адукацыі і аховы здароўя, дзе рэзультатна з'яўляецца рэзультатна спалучэнне дзяржаўнай і прыватнай форм уласнасці. Намяняецца прыватызцыя і малых, з колькасцю да 100 чалавек, прамысловых прадпрыемстваў і будаўнічых арганізацый. Гэта будзе ажыццяўляцца выключна праз адкрыты публічны аўкцыён або конкурсы.

Па ініцыятыве як саміх прадпрыемстваў, так і дзяржавы пачынаюць ажыццяўляць сярэднія і буйныя прамысловыя прадпрыемствы, на якіх будуюць створаны наглядальныя саветы. У састві наглядальны саветы ўводзіць высокакваліфікацыя спецыялісты, вучоны

Сяўзіба

Выпуск № 330 Рубрыку вядзе Мікалай ЧАХОЎСКІ

ПЕРАПІСКА З ЧЫТАЧАМІ

Алене АРЭХАВАЙ (г. Слуцк)

Пісьмі — такія ж доўгажыццары, як і, скажам, яблыні. На адным месцы яны могуць развівацца і даваць цудоўныя кветкі паўстагоддзям!

Перад пасадкай абавязкова капаюць ямы: мінімальныя — 50х50 см і максімальныя — 90х60 см (першая лічба — дыяметр, другая — глыбіня). На дно сыплюць суперфасфат і хлорысты калій (адпаведна шклянку і паўшклянку), перамешваюць. Далей кладуць перапалены гной (вядро), накрываюць зямлю на паўштыка лапаты, зноў перамешваюць. Зверху засыпаюць чарназёмам з рачным пяском (сумесь 1:1). У яе ўносяць да 200 г суперфасфату і 250 г попель. Усё перамяшвае, а зверху палажыць слой гумусавай зямлі (можна кампост). У цэнтры робіцца адтуліна і туды устаўляецца карань з некалькімі пушпачкамі. Пасля таго як зямля асядзе, правярыць, на якой глыбіні пушпачкі. Калі ніжэй, чым 5 см ад узроўня глебы, — падняць. Інакш не будзе цвісці. Не парадзе расліна кветкамі і ў цвіці, без належнага рытмлення, паліваў і падкормак.

Не бойцеся зразаць кветкі і ад гэтага піяона толькі палепшаецца.

КАЛІ ВЫБІРАЦЬ МОРКВУ?

Большасць саптоў сталовай морквы — ранняга ці сярэдняга тэрміну высявання. Гэта значыць, што 80—100 дзён з моманту ўскодэ дасягавана, каб вырабілі асобны ў 70—120 грамаў. Значыць, на пачатку верасня можна браць кошыкі, лапаты ці яшчэ і...

Аднак не спяшаіцеся на грядку. Морква можа расці і цэлыя восень, але восеньскія морквы шкодзяць. Вучоныя наступнае максімум прытоку рэчываў, якіх даюць большую вагу і адметную якасць. Асабліва добрыя аддаць зялёных частак. Кожны здаровы лісьцік латэральна непарнае пазыўныя рэчыва, караняплод. Дзяржава, да трэціх прадуктаў фотасінтэзы аказваецца ў межах караняплода! Нават цыбуля не можа спрачацца з морквой па такой аддачы.

Калі ж капаць? Ва ўмераных Беларусі гэта лепш за ўсё рабіць у першыя чыслах кастрычніка. Вядома, гледзячы на надвор'е. Калі наступілі марозы (больш як 5 градусаў), кажаць з мора пачаюць німа чаць. А вось слабей за марозы ў 1—2,5 градуса шкоды не прыносяць. Толькі варта расліны ачышчыць зямлёй. Для перасцярогі.

Што яшчэ можа сапсаваць прадукцыю? Вільгаць. Запінае можа вады — абавязкова будзе развівацца гнілі. Морква, што была ў мокрай асяроддзі, трэба, паміць. Пра гэтым частай вядома. Мы знімем хворую моркву, дадзім караняплод свежае паветра. Пасля «лазі» — сушыць на сонцы ці пад паветрай, час ад часу акуртава варочкамі бурт. Захоўваць толькі здаровыя асобны. Саме найменшы падзороны месяц павіна вясці да выракцы.

Морква выдатна захоўваецца ў рэчым пяску, ці тым, які выкапаны з глыбіні зямлі (да 1-2 метраў). Палажыць пад моркву прысыпанай, каб да верху скрынкі. Можна моркву перасыпаць шупульчым ад цыбулі, дробным вугольчыкам, мелам. У памяшканні павіна быць суха і немарозна.

ПАМІДОРЫ МОЖНА ВЫРАТАВАЦЬ

Меркавалася, што сёлета кошт кілаграма памідораў будзе ў межах 8—10 тысяч беларускіх рублёў. Але надзея не спрадзілася. Цяпер ужо на 15.000. Пацвітаў у працягу з Херсонскай вобласці: «Што, на Украіне не ўраджае?» — «Не, ураджай добры, але вясці няма сэнсу, — адказала жанчына. — Пошліны так цёплыя, што немагчыма ўдзяжнуць. За што набыць там — за тое прадаць тут. Хоць цэны ў нас і ў вас вельмі розныя — 0,25 долара і амаль доллар у Мінску. А яшчэ транспарт...»

Дачкі, якія не абарнілі свае пасадкі ад хварот, здаецца, не павіны пускаться ў са самоце. Шмат чаго можна зрабіць, нават хворыя плады падлячыць. Калі яны з плямамі (першыя адметныя плямы фітафторы), то патыраюць іх тры хвіліны ў вадзе з тэмпературай 60 градусаў. Стаіраць, каб балачкі ўвесь час былі ў вадзе — зліцьку памешаваць.

Смела знімайце плады зялёнымі. Зноў лезьце ў 60-градусную вадку, толькі меншай працягласцю — дзве хвіліны. Хай плады абсохнуць і дастаўляць у халоднае падполле ці падваліны. Не прыносяць шкоды скрынкі, у якой сыты сыпучы торф, вельмі сухое піраванне, сена. Тут правіла такое: калі прадукцыя неабходна тэрмінова, тэмпература для даставання высокая — ад 25 да 30 градусаў. Аглядаць, варочаць. У агульным масу зялёных асобін кісць чырвоныя ці пабурэлыя плады.

Перыяд выкарыстання знятых памідораў можна

Рэцэпты лячэння радыкуліту мёдам вядомы здаўна. Вось два з іх.

Пры з'яўленні вострага болю ў паясцынныя месцы запалення змазаць падгартым мёдам і абвязаць сухім ільняным ручнікам у 4-5 слогаў. Верхні край абвязаўка дастае да рабрына, а ніжні — да тазавай кошці. Адраза лапачы на спіну, падкладуць пад «балачку» электраграву ці нешта падобнае на яе (нават нагрэтыя на вогнішчы цагляны). Звычайна праз 3-4 гадзіны боць сціхае.

Лечыць і сумесь (па адной сталовай лыжцы) мёду, алею і настоена на прапалеі вінага спірту. Масы змяшчаць і густа наносяць на гарачнікі, а пасля накладваць іх на балачныя месцы. Каб не соўваліся, прымаюць ручнікі ці проста нейкія шырокія стужкі (бітыя), зноў такі ўшпільваю. Увогуле, радыкуліт не цярпіць холаду.

Івану КОУТУНУ (г. Ліда)

Птушныя павіны прадаваць у сухім выглядзе, у кампастах (пілавяныя апрацоўваюцца раставорам памітуў), у надзім выглядзе. У любым выпадку агароднік павіны быць уважлівым, бо ў гэтым гнію ўтрымліваюцца вельмі вялікая колькасць азоту.

З гэтай нагоды яго лепш уносіць вясною, бо за восню, зіму і вясну шмат азоту вымываецца і не дастаецца раслінам. Вельмі добра кампост дзейнічае ў падкормках (вадар на 20 пагонных метраў) з загорнутым у мікрадажкі на глыбіню 5-8 см. Але ў падкормках выкарыстоўваецца ў асноўным свежы памёт (вадар на 200 літраў вады).

Сухі памёт (без пілавяны) раўнамерна рассяпаецца па зямлі — паўвадар на 10 кв. м у час вясновай падрыхтоўкі глебы.

НАБЫВАЦЬ САДЖАНЦЫ РАНА

На базарах з'яўляюцца пасадкавы матэрыял — парэчкі, агрэст, вішні, нават яблыні і грушы.

Але набываць саджанцы (ды і прадважы) яшчэ рана. Памітаваць, якое было лета? Глеба перасохла. Не раслі нават грыбы. Таму дажэжы ў першы дзесяцідзёны верасня — вялікая падмога нашаму зялёнаму сабру. Карані, якія засыхалі па добрай вадзе, працяг гэтагаж яе, яснасць ва ўсё органы, і нават у запас.

Дзяўчы будучы дужыць штодня. Зімаваць ім, як кажуць, без праблем. Толькі ў канцы месяца ці пачатку наступнага можна браць рыдлёўкі і сядзіць свой сад.

ПАМІДОРЫ МОЖНА ВЫРАТАВАЦЬ

Меркавалася, што сёлета кошт кілаграма памідораў будзе ў межах 8—10 тысяч беларускіх рублёў. Але надзея не спрадзілася. Цяпер ужо на 15.000. Пацвітаў у працягу з Херсонскай вобласці: «Што, на Украіне не ўраджае?» — «Не, ураджай добры, але вясці няма сэнсу, — адказала жанчына. — Пошліны так цёплыя, што немагчыма ўдзяжнуць. За што набыць там — за тое прадаць тут. Хоць цэны ў нас і ў вас вельмі розныя — 0,25 долара і амаль доллар у Мінску. А яшчэ транспарт...»

Дачкі, якія не абарнілі свае пасадкі ад хварот, здаецца, не павіны пускаться ў са самоце. Шмат чаго можна зрабіць, нават хворыя плады падлячыць. Калі яны з плямамі (першыя адметныя плямы фітафторы), то патыраюць іх тры хвіліны ў вадзе з тэмпературай 60 градусаў. Стаіраць, каб балачкі ўвесь час былі ў вадзе — зліцьку памешаваць.

Смела знімайце плады зялёнымі. Зноў лезьце ў 60-градусную вадку, толькі меншай працягласцю — дзве хвіліны. Хай плады абсохнуць і дастаўляць у халоднае падполле ці падваліны. Не прыносяць шкоды скрынкі, у якой сыты сыпучы торф, вельмі сухое піраванне, сена. Тут правіла такое: калі прадукцыя неабходна тэрмінова, тэмпература для даставання высокая — ад 25 да 30 градусаў. Аглядаць, варочаць. У агульным масу зялёных асобін кісць чырвоныя ці пабурэлыя плады.

Перыяд выкарыстання знятых памідораў можна

ПАДПІСКА ПРАЦЯГВАЕЦЦА

Нагадваем вам, што працягваецца падпіска на IV квартал.

Падпісная цана «Звязды» на 1 месяц складае 13.600 рублёў, на 3 месяцы — 40.800 рублёў.

Памятайце: «Звязда» — гэта самая свежая і самая патрэбная інфармацыя.

РЭШТА

«Я ніколі не быў касмапалітам, таму што любіў і буду любіць сваю Радзіму»

5 верасня ў канцэртнай зале «Мінск» адбыўся канцэрт у мінімалісцкай, а цяпер амерыканскай «зоркі» Білі Токарава. Пасля 2-гадзіннага выступлення ён даў інтэрв'ю.

— Як вас прымае Радзіма?
— Як родная, блудная сына.
— Ці сумавалі вы?
— Так, вельмі моцна сумавалі, пакуль мяне не запрасілі сюды, на родную зямлю, з маймі канцэртамі.
— А хто наладжвае тут вашы выступленні?
— Мой дырэктар Льюіс Гіакоўска, яна запрашала мяне выступіць тут. А з верасня наступнага года я пачынаю супрацоўнічаць з вядомай фірмай «APC».
— Наколькі вам вядома, спачатку вам былі вельмі цяжка ў чужой краіне. Бо вы прыляцелі туды, ведаючы, што вас там ніхто не чакае.
— Так, спачатку было даслава складана. Прыходзілася многа працаваць. Быў таксістам, пакуля, нарэшце, не займеў го-на выстулаць у амерыканска-бразільскім клубе ў цэнтры Нью-Йорка ў тэатральным раёне. Там я выступаў каля 7 месяцаў.
— І колькі песень вы паспелі ўжо падарыць сваім пацямнікам?
— У Амерыцы выйшлі каля 22 мая кампакт-дзіскі. А ў Маскве фірма «Тэнар» на-даўна выпусціла пласцінку «Чуткі».
— На вашых канцэртах у Амерыцы прысутнічалі больш рускіх ці амерыканскіх слухачоў?
— На мае выступленні ў рускім клубе «Адэса» ў Нью-Йорку прыходзілі як рус-кія, так і амерыканцы — усё тая, што лю-біць, каму паддавацца мае песні.
— Якая з песень найбольш пады-ходзіць да вашага вобраза?
— Я вельмі аматар лірыкі, таму, у пры-ватнасці, «Аве Марыя», «Белая бярозка», «Дзеве зоркі» найбольш адпавядаюць май-му іміджу.
— Ці можна сказаць, што вы гра-мадзянін свету?
— Я ніколі не быў касмапалітам, таму што любіў і буду любіць сваю Радзіму.
— Чым псіхалогія наваў дэзінат-адрозніваецца ад амерыканскай?
— Рускія дэзінат-аў ўжо праз 2 трыдні прыстаўваюць да новых імг, дзе б яны ні знаходзіліся. Нашы дэзінат-аў вельмі маркатыльныя, для іх самае важнае ў жыцці — гэта грошы.
— Як вы распараджаецеся сваім капіталам?
— Трэчу грошы на што хачу. Увогуле я люблю жыць, не лічачы, колькі грошай у мяне засталася.
— Якія ў вас захапленні, акрамя музыкі?
— Вельмі люблю дзяцей, і я выхоў-ваю іх духу сучаснасці. Люблю адчы-наць на прыродзе, гэта дае мне мноства ідэй і задум.
— Ці страшна вам выступаць пе-рад перапоўненай залай?
— Зусім не. Калі я бачу, што гледа-

НА АТРЫМАННЕ ДЗЯРЖАЎНАЙ ПРЭМІІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

З ЧАГО ПАЧЫНАЕЦЦА ЧАЛАВЕК?

Вядома, што дзіцячае святаспры-манне значна адрозніваецца ад да-рослага. Калі тагачасныя жыццёвыя клопаты дарослага нярэдка бачаць свет у неумоўленай душы, адрозні-адрозні, то дзіцячы жывецца ўжо больш наглядна, уразлівае, бока да не скажана ступені прамаліна-нае разнае мысленне. Прыгаворваецца не-вядомае ападкаванне Яні Маўра «Па-дарожжа заволаданнем, у якім не ўлі-наваннае старым братам аднаго-ваа дзіцячкі ўпершыню самастой-на выйшла на вуліцу, дзе сутыкнула-ся з зусім новым, не знамым і раён-на з'явіліся. У гэтым новым жыцці не-звычайна пазнавальнае каштоўнасць мелі для яе і шаркуніна ад яе, і са-ломінка, і слэды аўтамобільнага пра-тэктара. Звычайны кот выглядаў для дзіцячкі як сярэдні памеру тигр, а павен быў страшыдлам, па росте, а вышэйшым за не. Пад прытом тале-вага пісьменніка тыповыя, тысячы і мільёны разоў ўзможнае сітуацыя паказана як незвычайнае чужае па-знае і маленькі чалавек бачаць і не-паўторнага свету.

Ці памітаем мы, як былі дзецімі? Ці добра разумеам патрэбы малень-кіх істот, якіх самі пусцілі на свет? Ці ўсё робім для таго, каб будучым гра-мадзянам нашай краіны раслі не толь-кі здаровымі, але і талкамі і багатымі духоўна, здольнымі бачыць жыццё ва ўсёй разнастайнасці яго праяў?

Кілі пісьменніка Уладзіміра Ягудзіка «Дзівоны каравы» і «У царстве Вадзі-ка» ўводзіць маленькага чытача ў шма-талерны свет роднай прыроды. Аўтар пра-пануе кароткія апавяданні пра зайца, лі-су, журавя, сініцу, сома, бобра, іншы на-сальнік нашых ляс, палёў, балот, рэк і азёр. Кожны з твораў уяўляе сабой, па сутнасці, савабасліва мастацкую міні-энцыклапедыю. Унікальны погляд на асо-бана зверу, птушку ці рыбіну дазваляе ўба-чыць «аблічча» і зафіксаваць «характэр».

36,6°

Дзве сталовыя лыжкі сямей луну расцярці ў мукі, заліць 0,5 л кіпення, гаспадары 5 хвілін у эміальнавага каст-рулі. Значыць, агню, астаўдзіць, накрый-ку не дзімаць, каб не ўтваралася плёнка. За час астаўдвання шупульчэ-апацыя на дно. Адар выліць цё-лым за адзін прыём за 20—30 хвілін да ежы. Шупульчэ можна вы-кучыць, але калі ў вас запор, то адар-лепці выліць разам з ім.

Праз месяц адрывае палёўку ў жыва-е, прыходзіць болі ў падбрышкі, палепша-цца колер твару, падмыска настрой. Бо лён рэгулюе біяхімічны абмен у аргані-зме. Лён карысны і старым людзям, і сла-бым дзецям. Адар трэба рабіць і вы-пываць адзін раз у суткі.

Мух аўтара гэтага рэцэпта пачаў пры-

ЛЁН СУПРАЦЬ ДЫАБЕТУ

маць лён, і праз два месяцы запрацавала падтрымліваць залоза, але ён прыцягваў рабры іх «кцы» інсуліну і прытрымліваўся дыеты. Першыя прыкметы таго, што за-працавала падтрымліваць залоза, — пачы-нае твару па вечару (хоць быў а-дзены) і моцнае адварванне голда. Ка-жэчасці асі — неадкладна трэба па-сці. І някай самадзейнасці з інсулінам: усё рабіць да поўнага выдараўлення! За-тым пад кантролем урача пачалі раз на тыдзень зніжаць інсулін. Лён штодзень прымаў каля паўгра, а калі цэлкам зні-лі інсулін, лён прымаў яшчэ 2-3 разы на ты-дзень на працягу года.

Увесь гэты час прымаў яшчэ і цыко-ры. Экстракты прадаюцца ў магазіне, а як карыстацца — напісана на ўпакоўцы. Плу-цыкорый замест вады і чаю. Аднаго сло-іа халае амаль на год. Ён зніжае цукар у крыві, акрамя таго звязвае дыябетычныя яды ў арганізме і выводзіць праз ныркі, г. зн. перашкаджае ўзнікненню гангрэна ног.

Калі вы пачалі прымаць лён і цыкорый, прымаць і аскорынку — у час ядзі ці ад-разу пасля яе. Не глытцеце таблетку, а разбавляйце яе ў чаі ці вадзе.

Яшчэ парада: яшчэ больш рэпчатай цыбулі — у печаным выглядзе, у супе. Ка-рысна і цыбуля-парэй. Ужываць каву-ны, яны выводзяць цукар. Назаўдзец за-будзецца на ванджыну, пачуць перац, спіртное і курэнне. Вос і ўсё.

СМАРГОНСКИ АГРЭГАТНЫ ЗАВОД

Тэл./факс (8-01592) 2-29-33

ПРАПАНАУЕ

- міні-трактар МТЗ-082 BS (прывод на 4 колы, рухавік «Briggs & Stratton» бензінавы, 4-тактны, магутнасць 14,5 к.с.);
- навіска да міні-трактара (прычэп аўтамабільны, культыватар, граблі, плуг, барана, акулнік, глебафрэза, сенасілка, бульбакапальнік);
- мотоблок МТЗ-06 (аднацыліндравы, магутнасць 5 к.с.);
- мотоблок МТЗ-12 (двуцыліндравы, магутнасць 10 к.с.);
- навіска да мотоблока (прычэп да мотоблока, акул-нік, счэпка ўніверсальная, плуг, культыватар, барана)

Зрабіце правільны выбар!!!

ПРОДАМ ПОСЛА ОЦИНКОВАННАЯ ВЕРА (9, 12 л.) СОЛЬ (Украина, РБ)

Тел. 220-90-29, 251-44-49

Згублена пасвед-чанне ўдзельніка вай-ны серыі № 489838, выданае Барана-віцкім ваенкаматам Сашэнка Надзеі А.у-рамаўна, 1921 г. н., лічынца неспраўд-ным.

З двімі нараджэння Валентіну Міхайлаўну Казюк. Жадаю мо-нага здарова радасці, сямейнага дабрабыту, шчыра на ўсё жыццё. Муж, дзеці, г. Старыя Дарогі.

З двімі нараджэння п'я-мніцу Алену Кішко з Чэр-веня. Моцнага здарова, вялікага шчыра, паспяху ў вучобе. Уладзімір.

ВІСНІЦА

З 40-гадовай любяга мужа і бацьку Алесю.

Галіна, Наталля, Жан, Ігарок, в. Пугачы.

Post Factum

Гэты дзень у гісторыі

11 верасня 1524 года нарадзіўся славетны французскі паэт эпохі Адраджэння П'ер дэ Франсар, аўтар зборнікаў паэзіі «Оды», «Гімы», «Санеты да Алены», у якіх закладзены асноўны матывы атыянага творчасці — гуманістыч-ныя ідэалы.

11 верасня 1862 года з'явіўся на свет вядо-мы амерыканскі пісьменнік О'Генры (Уільям Сідні Портэр), аўтар шматлікіх гумарыстыч-ных наваў, галоўны герой якіх — «маленькі амерыканец».

11 верасня 1865 года нарадзіўся Ян Райніс, латышскі паэт, драматург, грамадскі дзеяч, пе-ракладчык беларускай паэзіі.

У гэты дзень у 1877 годзе нарадзіўся вядо-мы савецкі партыйны і дзяржаўны дзеяч, «жа-лезны рыцар рэвалюцыі» Фелікс Дзяржынскі, заснавальнік і кіраўнік ВЧК і АДПУ.

У гэты дзень у 1894 годзе нарадзіўся савец-кі рэжысёр і кінамастэр, адзін з заснаваль-нікаў савецкай кінематграфіі Аляксандр Дзя-жэнка, аўтар фільмаў «Арсенал» (1929), «Зам-ля» (1930), «Шчорс» (1939) і іншых.

11 верасня 1913 года заснаваны Ваўкавыскі цэментны завод.

У гэты ж дзень таго ж 1913 года былі выла-дзены зборнік вершаў Максіма Багдановіча «Вянок».

11 верасня 1918 года ў Вільні выйшла ў свет выданне «Беларускай граматыкі для школ» Б. Тарашкевіча.

1 верасня, 11 верасня 1935 года нарадзіўся савецкі касманат Герман Штоў, які ў жніўні 1961 года здзейсніў палят на караблі «Ус-ход-2».

Нарадзіны календар

Сёння — адраджэнне Івана Хрысціе-ва. У нас яго адзначаеца пад назвай Іван Га-лавец, на Палесці — Калінава Іван (у гэты дзень тут прынята варць кісель з каліны). Сёння неслы есці скаромнага, забараняецца ўжываць у ежу ўсё, што мае круглую форму. Стараліся нічога не сінчы і не рзаць, хлеб па-малі рукамі. На агародзе нічога не рабілі, на-ват абыткаў не рабілі. «Іван Прадвечна гоіце птушку далача».

Цікава

Даследчыкі Нагайскага ўніверсітэта (Япо-ніі) распрацавалі незвычайную шаркавую ру-ку: лан запінае іх, што ён нішчы.

У корпусе рэчкі, акрамя звычайнага стрыж-ня, устаноўлены атыяны дачны на прыбо-рах з зарадавай сувяззю — груба кажучы, звыш-мініяцюрная камера. Дзякуючы рэзю ў секунду лан здымае тое, што выходзіць «з-пад пера». Акрамя таго, рэчка асцяжана дачным, які рэгіструе разрывы ў блоку паміж імістацыя дач-накіраваных (прыблізна 500 стонаках тэксту). Гэты блок — невялікая каробачка, з якой рука звязана прыводам. Пакуль прыстававанне не-палажана для звычайнай рэчкі: даўжыня — 20 см, вага — 70 г. Але інжынеры ўжо працуюць над мадэллю вагой 35 грамаў, паміж ёй будзе схавана ўнутр корпусу. Праўда, і пакуль не бу-дзе меншай, «усёго» на 250 стонаках тэксту.

Ручку можна неспарна дакладнаць да камп'ютэра і перавесці тэксты ў яго памяць.

Дзесяці на белым свеце

Нашатам на зямлі людзей, якія павіналі на ўласным пахаванні. Дно Хася Альвара Санчэс Гарсія — адзін з такіх шчасліўчых. Апошняя слога можа смяля ўсё ў дукосе.

Мяркуюць сямі. Дно Хася на прафесіі спецыялізаваўся. Зайшоўшы някалькі гады работы ў бар прамачыў горла, далаваўся ад знаёмых, якіх ён браты апаналі яго ў забітым калі іх дома ў перастарцы чалавеку. Ён пачаўся да-жыць і вастаў-там роўны і сабру ў слыхах. У трыне дзень як дзе кроплі паловы на яго адрываў: «Спаўняць» дно Хася спалохаўся, але пасля скарэй, што ў трыне лажыць усё-такі не ён. Зраўнеўшы, што абудзіла памылка, усё абрадаваўся, аднак раласці ў хуткім часе бы-ла крыху змарочана некачана ўзнікшымі пра-блемамі: афіцыйна спецыялізаваўся дно Хася лічыцца памешым і ў яго трыне будзе высвет-ляць законныя ўмовы вяртання да жыцця. Акрамя таго, сёння Санчэс, якой так і не ўдалося пабыць удавой, так разлічвала на пен-сію.

А яшчэ быў выпадак

Адно халапца бацька з маці, каб навуцы яе іграць на скрыпцы, на чымся дзі чыніла ў клавіру з інструментамі і нотамі.

А той, стаўшышы ад такой вучобы, пачы-наў гарэць: «Вялішак» за скрыпкі птушныя крыкі, кашчы лямант, сабакае павіскаванне і на-ват наладжваў тугавыя скандаль з чыганами. Які пражываў там. Наваўка ці гарэзлівасць дапа-мала — сёння яшчэ кажаць, але з чыгм часу вырас з гэтай халапцэнці скрыпач, вядомы ўся-му свету як Нікола Паганіні.

Неверагодна?..

На поўднёй ад амерыканскага горада Бал-тымара існуюць могілкі дач... хатніх жывёл «Добрая паміць».

На помніках сваім любімым гаспадары часта змяшчаюць вельмі цудоўныя эпітафіі: «Тут пакоіцца Максі. Ён нарадзіўся сабакам, а па-мёр Джэнтльменам». Ці: «Філіп. Ён пакаіцца пустаці ў майм жыцці» (гаворка ідзе пра пара-са).

Падобныя могілкі ёсць і ў французскім го-радзе Алерсюр-Сен, недалёка ад Парыжа. Гэ-тае ўтульнае, пакрытае зеляніна апаўняе пры-станішча ўнікала яшчэ на пачатку стагоддзя. Славетнасці могілак — магіла вядомага ў свой час сабакі-кінаактёра Рынікіна, упрыгожа-ная ято скульптурна ў натуральную велічыню.

Першыя могілкі жывёл у ЗША з'явіліся крыху пазней, чым у Францыі. Затое сёння іх ужо сотні. Толькі калі Вашынгтона іх 8.

Ва ўладальніка аднаго з могілак, Джэры Ро-зэрбаўэра, у іштале не толькі магільнішчы, але і цырульнік, мастак, здольны дастаўна аформі-ць прыватны ў апаўні шыха, а таксама пско-лаў, які судзілае гаспадароў, і адвакат, што вы-конвае ўсё фармальнасці.

Дарэчы, аб ізнэх. Малосенныя трына для залатой рыбі, абітабта анутры сацінам, абы-дзецца гаспадарам разам з пахаваннем у 120 до-лараў. А вось пахаванне вялікай аўчаркі — ужо ў 500 долараў.

Анекдот

Пасля спаткання з мужам, які абдымае ту-разны тэрмін, жонка прыйшла да начальніка турмы і прасіць даць яе мужу больш лёгкаю ра-боту.

— Але, мадам, хіба склейванне папярочных па-кетаў — такая цяжкая работа? У нас яшчэ ніхто не надарваўся пры зтэмы.

— Але ж муж кажа, што навіні і яшчэ нейкі тудель капае...

Пейджинговую связь редакции обеспечивает компания

ОБИКОМ

пейджинг-система

тел. 78-08-98

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыв радзкіх газет «Звязда».

Рэдакцыйны рэдактар у. НАРКЕВІЧ. Рэдакцыйная калегія: у. АНДРЭЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), і. БАРАНОЎСКІ, у. ГОЙТАН, в. ЖДАНКО, л. ПАХМАНЕНКА, м. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), с. ШАУЦОЎ.

Рэдакцыйны нумар 1.

НАШ АДРАС: 220013, г. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда».

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмны — 32-29-19; навіскай заложнага рэдактара — 32-44-12, 32-14-25, 32-35-05; аддзел: інфармацыйна-аналітычнага — 32-38-02, 68-28-68, эканамічна — 32-31-21, 68-29-68, налішчы — 68-27-57, 68-28-64, калумісты — 68-29-42, 68-28-27, сацыяльных праблем — 68-28-69, пісьмаў — 68-27-47, маралі і права — 68-28-51, міжсацыяльных адносін — 68-27-40, 68-28-69, журналісцкіх рассяданняў — 68-28-38, 68-28-72, беларускай чытацыі — 68-28-27, знешнесацыяльных адносін — 68-29-44; акадэмічнай па праблемах: навуцы і адукацыі — 68-28-31, эканоміі і ліквіднаці ўніятка Чарнышэва — 68-28-36; уласных карэспандэнтаў: у Гродне — 33-25-29, Гомелі — 53-13-92, Баранавічах — 7-26-02, Паставах — 22-400, Бухарэстэры — 32-22-83; даведнік на рэкламе і аб'явах — 32-31-98. ФАКС: 32-04-52, 68-28-77.

Аўтары аўтыбілізаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за публікацыю і адналі-насьці фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца суадпаведным з меркаванням рэдакцыі.

Апавяданні, за змест рэспублі-насу раскламаваны.

Раздзілае пакідае за сабой права не ўстаўпаў у перапіску з чытачамі.

Друкера выдываецца «Дзяржаўны Дом Друку». Мінск, прысканіт. У. Скарыны, 79. Тэлек. 91652. Індэк. 63858. Зм. № 611.

Выдаецца 250 разоў на год. Нумар падпісчы ў 2015. М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12